

Mariana CIOLAN

Un tandem inspirat

Pe scena Teatrului „Radu Stanca“ s-au perindat în ultimii ani numeroși regizori și scenografi dintre cei valoroși, această deschidere spre colaborări de cert prestigiu făcându-se nu o dată simțită și în distribuția unor spectacole la care au participat și actori ca Marian Râlea, Ilie Gheorghe, Valer Dellakeza, Angel Rababoc, Bogdán Zsólt, Adrian Titieni ș.a. Desigur, faptul de a lucra cu diferiți directori de scenă cu o apreciată carte de vizită, ca Silviu Purcărete, Mihai Măniuțiu, Tompa Gábor, Alexander Hausvater sau Andriy Zholdak, a însemnat mult pentru acest colectiv care și-a văzut înscris numele în palmaresul unor numeroase festivaluri din țară și din lume, iar astăzi face pași importanți pe drumul unei frumoase cariere internaționale.

Iată, însă, că în acest an, sibienii ne-au oferit și o altă „experiență“, aflată la polul opus, dar nu mai puțin benefică pentru năzuința trupei de a-și apropia meritele performanței. Mai precis, trei spectacole realizate în același „tandem“: foarte tânărul regizor Radu-Alexandru Nica și scenografa Carmencita Brojboiu, împreună cu câțiva actori din generații diferite, dar reuniți prin aceeași opțiune manifestă pentru un teatru ferit atât de clișeele și cosmetizările vetuste, cât și de ispita provocării aplauzelor prin soluții de la periferia artei.

Mai întâi a fost *Am angajat un ucigaș profesionist*, de Akki Kaurismaki, piesă pusă în scenă la secția germană, spectacol selecționat și în Festivalul Național „I. L. Caragiale“, unde s-a bucurat de o vie apreciere din partea publicului și a criticilor. Au impresionat plăcut mariajul dintre impulsurile dramatice și cele comice, înlănțuite uneori în chip cinematografic, jocul modern, economic, dar viu colorat al unor interpreți, vioiciunea parodică aplicată „telenovelomaniei“ și fragilității unor rețete ale filmelor „de acțiune“, totul desfășurându-se într-un cadru scenografic de o surprinzătoare simplitate și binevenită mobilitate, unde „convenția“ este asimilată imediat și permite o lesnicioasă concentrare a interesului spectatorilor în jurul personajelor piesei. Succesul spectacolului, succes al tinereții de spirit și, nu mai puțin, al spiritului de echipă, avea să anunțe un parcurs interesant pentru această colaborare, fapt confirmat câteva luni mai târziu, prin două premiere cu care s-a deschis stagiunea sibiană 2004–2005.

Prima dintre ele, cu piesa *Norway, today*, de Igor Bauersima, tradusă din limba germană de Victor Scoradeț, ne face martorii unei fulgerătoare „iubiri la prima vedere“ între doi tineri, Julie și August, care hotărăsc să se sinucidă. „Ea“ este motorul și factorul de consecvență pe acest drum în care „El“ va descoperi gustul fericirii depline, de o clipă, tocmai în vecinătatea morții, clipă când toată platitudinea și mizeriile vieții cotidiene sunt date uitării, împreună cu însuși absurdul condiției umane, ce își pregătește aneantizarea încă de la naștere. De această dată, într-un decor minimalist și transparent, realizat de Carmencita Brojboiu, dar cu vădite valențe simbolice și metaforice, regăsim iscusința regizorului Radu-Alexandru Nica de a pune în valoare tinerețea interpreților Ionela Acasandrei și Bogdan Ioan Sărătean, ingenuitatea lor și voluptatea jocului adolescentin, delicatele „hârjoneli“ sentimentale dincolo de care se ghicesc, însă,

când și când, delicate și tragice premoniții. Întregul dialog dintre clipa întâlnirii și aceea a ieșirii de pe scena vieții se desfășoară coerent, credibil și emoționant, chiar dacă, la premieră, din emoția interpreților, s-au născut și unele momente ușor trenante.

Cea de-a doua premieră, cu *Nora*, de Henrik Ibsen, prilejuiește aceleiași tandem, Radu-Alexandru Nica și Carmencita Brojboiu, ambițiosul proiect al restituirii unui foarte cunoscut și dificil text clasic într-o expresie scenică nontradiționalistă, în care cuvântul este adeseori completat în chip sugestiv ori înlocuit de gestul și mișcările concepute de doi valoroși colaboratori, coregrafii Florin Fieroiu și Hugo Wolf. În distribuție, alături de Pali Vecsei (*Nils Krogstad*) și Gelu Potzzoli (*doctorul Rank*), principalii performeri din *Am angajat un ucigaș profesionist*, își fac apariția tinerele Diana Fufezan (*Nora*), Ofelia Popii (*Kristine Linde*) și Tania Anastasof (*Emmy*, fiica Norei, personaj inventat cu deplin succes de regizor și împlinit cu edificatoare semnificații de foarte tânăra interpretă), împreună cu Adrian Maticoc (*Torvald Helmer*). Tulburător prin ruperile de ritm, prin laconismul și prin momentele sale de o nedisimulată tensiune dramatică, circumscrise unui imens vid de comunicare și de comprehensiune în care sunt cuprinse, ca în plasa unui nevăzut păianjen, și personajele și elanurile sau răbufnirile lor, și reacțiile de o surprinzătoare sangvinitate ori tăcerile abisale ale eroilor, spectacolul își dobândește o indiscutabilă personalitate atât în planul semnificantului scenic, cât și al semnificațiilor, mai apropiate de spiritul și de sensibilitatea publicului de astăzi. Caruselul incompatibilităților dintre protagoniști este găzduit de un imens spațiu alb, o încăpere ca o uriașă colivie, ai cărei pereți poartă urmele unor zgârieturi ale disperării. Există în acest demers și semnele unor ezități la nivelul interpretării, momente de diluare a tensiunii dramatice fie prin repetarea excesivă și explicativă a unor atitudini (mai ales la începutul spectacolului), fie prin mici inadecvări la tonalitatea vesel-amară a unor scene (noaptea de carnaval), ce atentează la subtilitatea de ansamblu a lecturii regizorale. Ușor retușabile, ele nu împietesc asupra sincerității, cutezanței și profunzimii acestei lecturi scenice care, împreună cu celelalte două spectacole, dă seama de virtuțile spiritului de echipă și ale tineretii intelectuale ce și-au pus amprenta lor binevenită pe producțiile creatorilor Radu-Alexandru Nica și Carmencita Brojboiu, în cadrul unei colaborări pilduitoare, dacă nu chiar providențiale.

Marinela ȚEPUȘ

„Nora sunt eu!”

Așa cum fiecare adolescentă cuprinde în sine o ipotetică actriță, fiecare femeie o ascunde pe... Nora. O fărâmă din acest personaj rămâne pitită în ființa noastră intimă; de cele mai multe ori, nici nu apucăm să ne dăm seama de asta. Doar atunci când se întâmplă să conștientizăm se iscă drama. Ce înseamnă sindromul „Nora”? Prin ce se definește? Primele „simptome” pot fi chiar micile taine ale copilăriei, care, în timp, se completează cu cele ale adolescenței și se